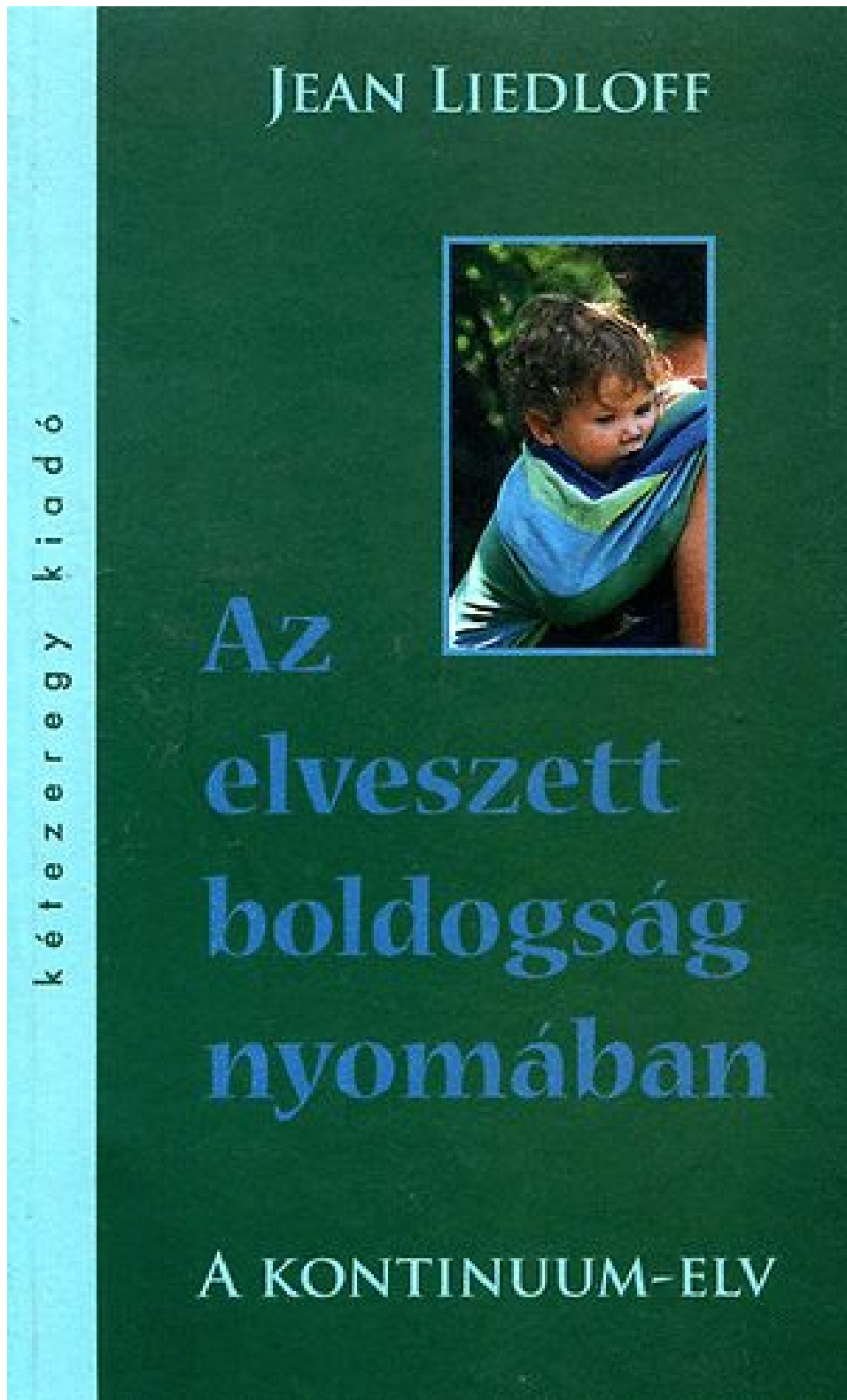

BALGA-BÖLCS EMBER ABC

A LÉTRONTÁS NAGY TÜKRE

BOLDOG-BOLDOGTALAN, POKOL ÉS ÉDENKERT

Önismereti tükör – 9.rész

Madách Imre:

Életbölcseség

Az ifjú lélek ha világba lép,
Mint nap, fényárban lát mindent körében,
Míg végre eszmél s látja, hogy mocsár,
Miről lopott sugár reng gazdag ékben.
Boldog, ha megbékélve a világgal,
Tovább ragyog s nem gondol a mocsárral.

Az ifjú lélek ha világba lép,
Azt tartja, Isten mása minden ember,
Míg végre eszmél, s látván, hogy nem az,
Ördögnek nézi csalt kebel dühével.
Boldog, ki megbékélve a világgal
Sem ördögöt, sem angyalt nem keres már.

Az ifjú lélek ha világba lép,
Csillagnak tartja a lány szerelmét,
Őrjöngve küzd, kételkedik, remél,
Míg eszmél s porban látja istenségét.
Boldog, ki megbékélve a világgal,
Csillag helyett beéri jó parázssal.

Ki is gondol, függvén a hókebel
Kéjhalmain, hogy csontváz van alattok?
Csontvázzá lesz minden gyönyör, ha azt
Hideg kebelrel végig boncolátok.
Boldog, ki megbékélve végzetével,
Élvezni tud a perc költészetével.

*

A nagykövet

az a becsületes ember,

akit hazája érdekében külföldre küldenek hazudni.

*

Rossz végletek

Vagy sótlan, vagy elsózott az ételed/életed –

nem ismered az optimumot, a helyes mértéket

*

Önismeretlen

Önismeretért nem állt sorba!

Így el-elbukik az élelvizsgákon,

tartósítva, sőt mélyítve a frusztráltságát

*

Nyers erő

Azon az órán éppen hiányoztál,

ahol elmagyarázták: többet ésszel mint erővel

(amit egy perc alatt kiszámolnál, az napokig méred)

*

Nem jóvátehető

Nincs javítási lehetőség

Tudod, hogy mérni és vágni is kell,

"csak" éppen a sorrendet téveszted el,

S így már visszacsinálhatatlan az eredeti állapot

*

Bajkereső

Annyira letompítja a veszélyérzékét,

hogy istenkísértésben él: mint aki keresi a veszélyt

*

Életeszméd lehet

az "Élj veszélyesen!" -

vagy még az utcára se mersz kimenni,

hátha a fejedre esik egy téglá?

(mert 100%-ban kizárni nem lehet)

*

Felelősségosztó

Amikor tanácsot kérsz,

Akkor általában bűnsegédet keresel -

Ha jó volt a javaslat, akkor a siker a tied,

Ha kudarcot vállalsz, akkor van kire rákenni.

*

Szereposztó

Más emberektől várod:

találják ki a feladatod, szereped,

másként feleslegesnek érzed magad

*

Nyelv és bakkancs

Az élet rendjének találsz,

hogyan felfelé nyalsz, nyalizol,

lefelé taposol – hisz rád is taposnak...

*

Kényszer ezermester

Nem él a munkamegosztás előnyeivel –

mindenhez érteni akar, mindent ő akar csinálni

*

Projektor

A te bűnöd másra vetíted ki

Ki mint él, úgy ítél, ítélkezik

Aki mondja másra, az mondja magára

*

Nyerészkedő

Más vesztén gazdagodó

Más bajából magának nagy hasznot húzó

Különleges, monopol helyzetével visszaélő

*

Bűntudatos

Aki nappal, de főleg éjszaka

a lelkiismeret kínpadjára vonatik,

akin egy lankadatlan titkos féreg foga rág

*

Nárcisz

Aki önmagába szerelmes -

vagy az alkotásába beleszerető művész,

lásd: Pygmalion klasszikus, ókori történetét

*

Félig üres pohár

Derülátó vagy borúlátó

Pillanatkép – de mi az irány?

És mi volt a helyzet korábban?

Egy megveszekedett pesszimista

(vagy csak a jólétesült optimista?)

*

Hangulatember

Nem ura magának

Olyan a kedve, közérzete aznap,

amilyen lábbal kelt fel – bal vagy jobb?

*

Rút kiskacsa

Aki csak halálakor döbben rá,

Hogy ő csodaszép hattyú lehetett volna,

Ha idejében ráébred, hogy nem ide/erre született...

*

„Farkasember”

Homo homini lupus

Ember embernek farkasa

Versenyt üvölt a farkasokkal

Báránybőrbe bújt gonosz farkas

*

Mérgezett egér

Aki úgy futkos, cikázik, száguld,

mintha permanens vészhelyzet lenne

(nem hagy magának gondolkodási időt)

*

Mizantróp

Az emberkerülő - embergyűlölő

Magamat mindenkinél különbnek tartom

Magamhoz a többi embert méltatlannak érzem

Tüntetően ki is vonulok az emberek közösségéből

(hogyan azután jó eséllyel én magam is eltorzuljak...!?)

*

Önretusáló

Jobb ügghöz méltó energiákat áldozol,

hogy magadról hamisan szebb képet fessél

*

Egy poénért eladnánk anyánkat

*

Falevél

Fajsúlytalanul-gyökértelenül

Léted elviselhetetlen könnyűsége

Aki így ki van téve minden szellő kénye-kedvének

*

Olcsó vigasz

Azzal vigasztalod magad,

hogyan az emberek többsége

rossz helyre és rossz időben születik:

veleszületett és életfogytig vesztesnek

*

Holtbiztos

Élő embert

soha nem mondhatunk boldognak?

Hisz bárkit bármikor tragédia érhet?

*

Dobozlakó

Gonosz varázslat

Életed abban a fekete dobozban „éled”, tengeted,

ahova szülők-nevelők már gyerekként beskatulyáztak

*

Rossz lovas

Fordítva ül a lóra

Mindig lóhalálában vágat – ha kell, ha nem

A lónak hol az egyik, hol a másik oldalára esik

*

Összekötő-elválasztó

Veled nem lehet barátkozni,

szövetségeseket nem keresel,

de az ellenségeidet gyártod és gyűjtöd

*

Mankós

Nem mered elengedni anyukád kezét,

s így nem is nősz fel, nem is önállósulsz,

hanem infantilizálódasz, fogyatékosodsz

*

Pályatévesztő

Nem találsz meg életműfajodat,

s csigaként a nyúllal állsz ki versenyfutásra

(pedig lenne, amiben te vernéd őt kenterbe,

bár nem maga a nyereség a leglényegesebb dolog,

hanem saját képességeid maximális kibontakoztatása)

*

Cézár vagy pincsi

A kutyák között király lehettél volna,

de te inkább a király kiskutyája lettél...

*

Halhatatlanságra vágyó

Tragikusnak érzed, hogy halandó vagy,

s hogy egész délelőtt robotolnod kell -

de már a kora délutánod is dögunalomban telik

*

Önkizsákmányoló

Az éjt nappallá tevő

Aki a két végéről égeti a gyertyát

*

Alacsony mérce

Vakok között félszemmel királykodó

A fizikusok között filozófus és fordítva...

*
.

Startban ragadó

Az örök csak készülődő,

De soha el nem induló és pláne meg nem érkező

*

Koncleső

Alamizsna-kéregető

Nagy megalkuvások árán kapott

Kis pecsenyéjét sütögető és majszoló zurnaliszta

*

Összeférhetetlen

Két dudás egy csárdában

Egy alkalmazkodásra képtelen megrögzött agglegény

Egy rendetlen, kötekedő, éjjel is tivornyázó lakótárs

*

Teljes hasonulás

A túlalkalmazkodó cigány-zsidó,

a teljesen, az önfeladásig asszimilálódó, beolvadó,

akit már nem lehet megkülönböztetni, beazonosítani

(vagy épp ellenkezőleg: egy pillanat alatt visszaváltozik)

*

Szélkakas

A folyton ide-oda csapódó,

A mindig szélirányba helyezkedő,

Ahol éppen több a konc, a potya stb.

*

Mimikri ember

Aki egész életében bújócskát játszik,

S igyekszik terepszínű és észrevétlen maradni

*

Kaméleon

Mint egy kriptokommunista,

Aki megbízásból infiltrálódik más pártokba,

Hogy ott elvégezze megosztó, dezorientáló munkáját

*

Elvárás-megfelelés

Aki mindenkinek tetszeni akar

Az öreg, a fiú és a szamár meséje

Aki minden elvárásnak rögtön meg akar felelni

*

Aki más farkával veri a csalánt

*

Mekk Elek

A hatékony kártevő - igyekvő „jótevő”

A buzgó jószándékú többet árthat, mint a károkozó

*

Jóka ördöge

Házsártos, nyughatatlan zsémbes házi sárkány

*

Perfekcionista

Pl. egy pedáns asszony,

Egy tisztaság- és rendmániás

(aki szeretteit örületbe kergeti,

És a lakást otthontalanná varázsolja)

*

Mártírkodó

Tüntetve önkínzó-önsanyargató

Önmagát a keresztre feszítő...

Önkéntes szenvedéseiben tetszelgő

*

Gép – biomassa

Szellemvilágtalan és lelki élettelen

*

Zöldszemű szörny

Betegesen féltékeny:

Más- és/vagy hasonneműre, pályatárra, szerencsésre

*

Haspók

A falánk

A bélpoklos

Akinek a hasa a – rossz - istene...

Aki mértéktelenül fal, zabál – az evésben tobzódik

*

Önjutalmazó

Aki kedvenc édességeivel lepi meg magát,

Vagy bánatában nassolgat, hogy jobb kedve legyen

*

Coming out

A dicsősége áldozata

Kibújjik a szeg a zsákból:

a kiállhatatlan, pöffeszkedő fráter

*

Kótyavetyélő

Aki egy tál lencséért eladja elsőszülötti jogait

*

Úrhatnám polgár

Egy sznob újjgazdag,

Aki önmegtagadón és önmegerőszakolón

Teljes mértékben idomulni akar az új osztályhoz

*

Cezaromán

Egyre több és több embernek parancsolnál,

De se gyerekeiden, se magadon nem tudsz uralkodni

*

Kit bujtatsz?

Ha az ördög bújik beléd

Akkor kivetkőzöl magadból

Akkor levetkőzöl magadtól

*

Három kívánság

A ziccer kihagyó, elpackázó

Nem ragadod üstökön egyszeri szerencséd,

S elpuskázod a ritka óriási lehetőséget,

Ami itt és most sorsfordító is lehetett volna

*

Banánhéj

Addig jár a korsó a kútra, míg el nem törik

Ha az első stiklinél nem buktál le, folytatod

(Ne adj isten elbizakodottan még vérszemet is kapsz)

*

Elsötétítés

Mindent feketére festesz

Mindent egy sötét szemüvegen át látsz

Bezárod magad a dobozodba, s leengeded a rolót

*

Felemás lény

Groteszk figura

Oroszlán természetben kis nyúl szív dobog

*

Biankó

Kitöltetlen csekk

Látatlanban ígérsz az ördögnek valami semmiséget,

S kiderül, hogy ő szavadon fog, és mindened elviszi

*

Öröm-üröm

Híszel az ördögnek,

Aki sokat ígér, s még jó, ha keveset ad,

Mert az amit ad, az is rettentően keserű

*

Léprecsalt

Csak a kisujjamat nyújtom az ördögnek,

De az hamarosan bekapja fél karomat,

majd szőröstül-bőröstül egész testem-lelkem bedarálja

*

Sohanapján

Addigra lesz szabad időd,

Mikor már a hamut is mamunak mondod

*

Vesztett híredet költik,

Mint annak a kutyának, akivel végezni akarnak

*

Önismeretlen

Túl nagy fába vágod a fejszéd

Túl magasra teszed a léced – biztos kudarcc

*

Végletek

Vagy mindent csak félig-meddig csinálsz,

Vagy olyan következetesen, mint az ökör

(hajthatatlan, befolyásolhatatlanul makacs)

*

Öngól

Az Égre köpsz, és a fejedre hull

Az Istened káromolod, s kárt vallasz

Átkozódsz, s a rosszkívánság visszahull fejedre

*

Gátlásos/gátlástalan

Vagy mindent elfojtana, még a köhögést is,

- s a sok elfojtás egyszer csak nagyot robban -,

Vagy semmit, még a köphetnéket, a szellentést sem

*

A hetvenkedő katona

A nagyokat lódító-tódító Hary János

A messzeség operetté szépíti a háborús időket

(pedig kötéllel fogtak és parancsra embert öltél,

s idegen királyt szolgáló Mesebeli János voltál?)

*

Köz nem belépő

Semmi intervenció?

Nem avatkozol a természetbe:

Nem műveled a kertet, nem gyomlálod s metszed

Nem avatkozol be a gyerekek elfajuló verekedésébe

*

Csak majdnem

Csak majdnem érted el a vonatot

Csak majdnem költöztél kertes házba

Csak majdnem született meg a gyereked

Csak majdnem úsztál vízben, szálltál a léghen

Csak majdnem írtad meg életed nagyregényét

(de végül mégsem, éppenhogy, de lecsúsztal róla)

*

Két félidő a pokolban

Életed első fele a pénz utáni hajszával telik,

S a békés nyugdíjas évek helyett lerobbansz,

Hogy majd a hátralevő években orvosokra költszél...

*

A láthatatlan ember

Aki vészhelyzetben terepszínű tárgy lesz,

De annak elmúltával se változik vissza – úgy marad

★

„Liberális”

A gyerekedre bízod,

Hogy ha nagy lesz, ő döntsön a neméről,

De ő nem tud dönteni, nem enged a teljességből,

Mondhatni: hermafrodita lelke lesz,

Vagy hol biszex, hol uniszex és a többi

*

A félrelépő

(Isten nem ver bottal)

Aki nemcsak hogy megcsalta feleségét,

De ráadásul egy ronda nő csábította el,

Akit részegen még teherbe is ejtett,

S erre rámegy amúgy jó házassága,

S még sok-sok éven át fizetheti a gyerektartást

*

Balszerencse-játékos

Aki csak egyszer volt pár percre bolond,

De az idő alatt minden vagyonát eljátszotta,

S élete további részét dologházban stb. tölti

(s ez ellen nem véd meg az amúgy paternalista állam,

amelyik a biztonsági öved be nem zárását megbünteti)

*

A nevető harmadik

Aki mások összeugrasztásából profitál

(ebül szerzett jószága ebül is veszhet el,

vagy az átverték később bosszút állnak rajta)

*

Komolytalankodó

Mint például az a pásztorfiú,

Aki élvezi azt a játékot, hogy „Farkas!”-t kiált,

(mert ezzel odacsődítheti az összes segítőkészt)

S amikor tényleg jön az ordas, már senki se hisz neki...

*

Kotnyeles

Minden lében kanál

Fogadatlan prókátor

Aki mindenbe beleüti az orrát

Aki nem tudja, hogy mihez van/nincs köze

*

Bírvagy

A pénz- és vagyonhalmozó

A rang- és címkórságban szenvedő

*

Egy messziről jött ember,

Aki – egy ideig – csak ámít és kábít,

Akit nem lehet ellenőrizni, szaván fogni,

Amíg fel nem sül, végleg le nem járatódik

*

Végletek

1.

Az okos enged,

de te - a számár – szenvedsz

2.

Vagy előbb csak gyakorlati, technikai,

később már lényegi-elvi engedményeket is teszel

*

Gócpont

Aki ásításaival fertőz,

Aki dögunalmat áraszt ki magából

*

Kiherélt

Szájtáti, akinek kihúzzák a méregfogát

Mint egy bomba, amit már hatástalanítottak

*

Sóher „bölcs”

Kalács-tanács

Akitől kalácsot kérnek.

De ő csak egy tanácsot ad:

Van annak, aki nem issza el...

*

Hazaáruló

Aki elárulja a hazáját,

S akit ezért még az is megveti, akinek eladja

*

A hasbeszélő

Akinek be nem áll a szája

Aki gyereket beszél a másik hasába

Aki úgy beszél, hogy közben csukva a szája

*

Aljas

Sok beszédnek sok az alja

Szószaporítással takargatod az igazságot

*

Söpredék

Ami a nagy kavarodásban, zavargásban a felszínre kerül

*

Rontó Pál

Amilyen nehezen szerezted, építetted,

olyan könnyen, egy nemtörődöm laza mozdulattal,

végleg, de legalábbis évekre lerombolod jó híred, hiteled

*

Későn se érő

Amire úgymond megjönne az eszed,

Addigra már régen az inadba száll a bátorságod

*

Arctalan

A magát el nem áruló,

az éjjel-nappal póker arcú -

És az, akinek minden az arcára van írva

Akinek az élete tényleg mindenki előtt nyitott könyv

*

Alábbadó

Legyen okos, csinos és gazdag nő

Legyen csak gazdag, de korban hozzám illő

Legyen csak nagyon gazdag, a többi nem számít

Legyen csak nő – sötétben minden tehén fekete

*

Nyeregben

Amikor cigit lejmol, állomásfőnököknek szólítja,

Amikor még tüzet is kér, akkor csak vasutasnak,

De amikor már pőfékel: - Komám, te vagy itt a bakter?

*

Patyomkin falusi

Fenn az ernyő, nincsen kas

Többet mutatsz, mint amid van

Csak díszleteket építesz és hitelre rázod a rongyot

*

Tékozló

Aki végleg becsapja maga mögött a szülői ház ajtaját,

Majd amikor egyre lejjebb csúszik a lejtőn a nyomorba,

Akkor szégyenszemre visszakullog és bekéredzkedik...

*

Pazarló

Erőn felül költekező

Tovább nyújtózkodsz, mint ameddig a takaród ér

*

Elvermelt

Aki ha gödörbe esik,

Nem akar kijönni, ott berendezkedik,

S akár még bele is harap a segítő kézbe

*

Arcvesztő

Aki a fehérre azt mondja, hogy fekete,

De ha többet fizetnek érte, akkor igazat is mond

(és úgy tesz, mintha szent meggyőződése lenne)

*

Látáskorlátozott

Porhintés, parasztvakítás

Aki két szemellenzőt visel

Az, aki „nem lát át a szitán”

Aki nem látja a fától az erdőt

Aki csak a sötétben tapogatózik

Akinek a fejére nőtt a fekete szemüvege

*

Észvesztő

A szerelem megvakít,

s így választasz egy életre társat...

Ha valakibe belezúgtál, senkire se hallgatsz

(mintha valaki részegen kötne vérszerződést)

*

Mindenre vevő

Aki bevesz minden süket dumát, demagógiát stb.

*

Üzletelő

Aki minden adott-kapott szívességet elkönyvel

(de amit ő ad, azt kétszeres szorzóval, vastagon)

*

Vakon merő

Bekötőd a szemed,

S így mindenki bátornak hisz,

Pedig csak vakmerő vagy,

Mint az egyszeri cigány lova...

*

Eltérített, eltévedt

Csak egy kicsit engeded magad eltéríteni,

Pedig eredetileg a jól érezted a helyes irányt,

S pont mert nagy lendülettel, sebesen haladsz,

Egyre távolabb kerülsz a célzott menedékháztól,

S bolyonghatsz a téli éji sötét és rideg rengetegben...

*

Vak tyúk

Vak tyúk is talál szemet

Próba-szerencse „módszer”

Ezért bekötött szemmel keresgélsz,

Saját magadnak nehezíted életfeltételeidet

*

A segítő

Aki maga inkább rászoruló

Aki nem tudja, pont az tanítja

Vakon vezetsz vakvilágba világtalant

*

Látszathüggő

Képtelen vagy elviselni a látszatokat.

Belehalsz, ha nem mindenki látja a jószágod

Pláne azt, ha jót teszel, de rossznak láthatják...

*

Érzéki csalódott

Bedőlsz a látszatoknak:

Pl. a Föld sík és a Nap mozog körülötte

(s minden fényeset aranyak veszel, ha szar is)

*

Nem logikus

Abból, hogy a Nap ma felkelt,

Nem következik, hogy holnap is megteszi...

(Ha ma felébredtél, s így még életben vagy,

Attól még aznap, vagy másnap meghalhatsz...)

*

Balek

Az amúgy ateista,

de – épp ezért is - hiszékeny balek,

akiről a szélhámos a bőrét is lehúzhatja/lenyúzhatja

*

Bürokrata

Aki az ügyfélért kockázatot nem vállal,

Aki százféle oldalról is jól lefedezi magát,

Nem meri a méltányosságot gyakorolni,

A törvény szellemét holt betűk fölé helyezni

*

„Törvényeskedő”

Nem ismersz végszükséget,

Szombaton nem gyógyítasz, embert nem eszel,

Még akkor se, ha csak ezzel menthetsz becsületet, életet

*

„Erőszakmentes”

A másik orcád is odatartod

Akkor is, ha ez a gesztus nem lefegyverző -

S így lemondasz az elemi és arányos önvédelemről

*

Önkímélő

Nem veted el magad

Magvaid nem hullnak termékeny földbe

Megkímélve - és elfonnyadva - temetnek el...

*

Kuka

Néma gyerekhez hasonlítasz,

Akinek az anyja se érti a szavát